

УДК 657

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФІРМОВОГО ОДЯГУ В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

М. О. Дерманська,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, група ОіО-31,
навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Науковий керівник – к.е.н., доцент О. В. Зінкевич

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Метою статті є ознайомлення з сутністю категорії «фірмовий одяг» у закладах ресторанного господарства, її відмінність від понять «формений одяг» та «спеціальний одяг». Основну увагу приділено методиці відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій з фірмовим одягом.

Ключові слова: фірмовий одяг; бухгалтерський облік; заклад ресторанного господарства.

The purpose of the article is to get acquainted with the essence of the category of «branded clothing» in restaurants, its difference from the concepts of «uniforms» and «special clothing». The main attention is paid to the method of reflection in the accounting of business transactions with branded clothing.

Keywords: branded clothing; accounting; restaurant.

Серед представників бізнесу, особливо у сфері ресторанного господарства, широко застосовується фірмовий одяг. Заклади, де персонал одягнений в уніформу, вже не рідкість. Такий прийом відіграє не останню роль у веденні бізнесу, адже споживачам рекламується компанія, демонструється її унікальний імідж [1, С. 6].

Питаннями бухгалтерського обліку господарських операцій закладів ресторанного господарства присвячено чимало праць та досліджень. Зокрема, такі операції досліджували Г. В. Блакита, І. О. Гладій, О. М. Дзюба, О. Т. Бровко, Н. О. Гура, О. В. Зінкевич, С. О. Левицька, М. М. Мосійчук, І. П. Нагавичко, О. Б. Немкович та багато інших. Однак уваги питанням обліку фірмового одягу такі дослідження майже не приділяли. Інформаційну базу дослідження становили публікації в періодичних професійних бухгалтерських виданнях.

В законодавстві поняття «фірмовий одяг» практично відсутнє, однак це не є перешкодою його широкого застосування, особливо в ресторанному господарстві. Метою статті є дослідження сутності поняття «фірмовий одяг» та особливостей відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій, що супроводжують його надходження та використання [1, С. 6].

Під фірмовим одягом можна розуміти одяг, який використовується для позначення найменування чи торгової марки підприємства, під якими останнє продає свої товари або надає послуги. Із прийняттям Господарського кодексу України [2] в законодавстві з'явилися поняття «корпоративні права» та «корпоративні відносини», тому фірмовий одяг почали називати «корпоративним одягом».

Необхідно чітко розрізняти поняття «фірмовий одяг», «формений одяг» та «спецодяг». Головна відмінність між цими категоріями полягає у призначенні такого одягу. Фірмовий одяг широко використовують суб'єкти підприємницької діяльності з метою позначення

приналежності до певного підприємства чи торгової марки. Формений одяг використовують суб'єкти державного сектору для позначення належності до певної державної установи або ж статусу (рангу, чину, посади, військового звання тощо). Спецодяг використовують для забезпечення захисту працівника від шкідливих зовнішніх факторів під час виконання його професійних обов'язків.

Методика бухгалтерського обліку фірмового одягу залежить від терміну його служби. Фірмовий одяг обліковують як запаси (малоцінні швидкозношувані предмети (або товари, якщо такий одяг заклад планує безоплатно передати або продати працівникам)), якщо термін його використання не перевищує 12 місяців, або як необоротні активи (інші основні засоби або малоцінні необоротні матеріальні активи), якщо термін його використання більше року.

Бухгалтерський облік фірмового одягу передбачає операції з його надходження на підприємство та використання. Кореспонденцію рахунків з обліку придбання фірмового одягу наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку придбання фірмового одягу

№ з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Придбано фірмовий одяг (термін використання менше року)	22 (28)	631
2	Відображено податковий кредит із ПДВ (за наявності зареєстрованої податкової накладної)	641	631
3	Оплачено вартість придбаного фірмового одягу	631	311
4	Придбано фірмовий одяг (термін використання більше року; вартість перевищує межу вартості, встановлену обліковою політикою для основних засобів)	152	631
5	Відображено податковий кредит із ПДВ (за наявності зареєстрованої податкової накладної)	641	631
6	Оплачено вартість придбаного фірмового одягу	631	311
7	Оприбуткований фірмовий одяг	109	152
8	Придбано фірмовий одяг (термін використання більше року; вартість не перевищує межу вартості, встановлену обліковою політикою для основних засобів)	153	631
9	Відображено податковий кредит із ПДВ (за наявності зареєстрованої податкової накладної)	641	631
10	Оплачено вартість придбаного фірмового одягу	631	311
11	Оприбуткований фірмовий одяг	112	153

Витрати, пов'язані з використанням фірмового одягу, відносяться на рахунок 93 «Витрати на збут», оскільки такий одяг є своєрідною рекламою закладу ресторанного господарства [4, С. 9].

Передача фірмового одягу персоналу закладу ресторанного господарства прописується у внутрішньому наказі про забезпечення працівників фірмовим одягом та передбачає такі варіанти: тимчасова безоплатна передача; безоплатна передача у власність; передача у власність за часткову або повну оплату.

Розглянемо особливості відображення в бухгалтерському обліку таких господарських операцій в таблицях 2, 3, 4.

Таблиця 2

Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку тимчасової видачі працівникам фірмового одягу

№ з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Передано фірмовий одяг, термін використання якого не перевищує календарний рік, працівникам у тимчасове користування	93	22

продовження табл. 2

2	Повернено звільненим працівником придатний для використання фірмовий одяг, термін використання якого не перевищує календарний рік	22	719
3	Передано фірмовий одяг, термін використання якого перевищує календарний рік, працівникам у тимчасове користування	109/одяг у працівника 112/одяг у працівника	109 112
4	Нараховано амортизацію фірмового одягу, термін використання якого перевищує календарний рік	93 93	131 132
5	Повернено працівниками зіпсований фірмовий одяг	109 112	109/одяг у працівника 112/одяг у працівника
6	Списано фірмовий одяг, не придатний до використання, на витрати періоду: - на суму нарахованої амортизації - на суму залишкової вартості	131/132 947	109/112 109/112
7	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ, нараховане на залишкову вартість списаного фірмового одягу	947	641

Джерело: узагальнено автором за [3; 4]

Безоплатно переданий (подарований) працівникам одяг ідентифікують як додаткове благо, тому мають місце нарахування зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску.

Таблиця 3

Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку безоплатної передачі працівникам фірмового одягу у власність

№ з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Безоплатно передано у власність працівникам фірмовий одяг	949	28
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	949	641
3	Утримано податок на доходи фізичних осіб	949	641
4	Утримано військовий збір	949	642
5	Нарахований єдиний соціальний внесок	949	651

Джерело: узагальнено автором за [3; 4]

Таблиця 4

Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку передачі працівникам фірмового одягу за часткову або повну оплату

№ з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Визнано дохід від передачі фірмового одягу працівникам	377	702
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	702	641
3	Списано вартість фірмового одягу	902	28
4	Вирахувано вартість фірмового одягу із зарплати працівників	661	377

Джерело: узагальнено автором за [3; 4]

Таким чином, результати проведеного дослідження сутності поняття «фірмовий одяг» показали, що його відмінністю від понять «формений одяг» та «спеціальний одяг» є його призначення: створити імідж закладу ресторанного господарства. Дослідження публікацій у професійних бухгалтерських періодичних виданнях дозволило узагальнити основні підходи до методики бухгалтерського обліку господарських операцій з фірмовим одягом та представити типову кореспонденцію рахунків. Однак, проведене дослідження не є завершеним та потребує продовження, зокрема щодо оцінки вартості фірмового одягу при його надходженні та вибутті й при відображенні у статтях фінансової звітності.

1. Бардаш О. Фірмовий одяг vs спецодяг: визначаємо різницю. *Все про бухгалтерський облік*. 28 лютого 2018 р. № 20. С. 6–8. 2. Господарський кодекс України : Закон, Кодекс від 16.01.2003 року № 436-IV. Дата оновлення: 15.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#top> (дата звернення: 20.02.2022 року). 3. Огудалова К. Фірмовий одяг змінюємо щокварталу: нюанси обліку. *Все про бухгалтерський облік*. 28 лютого 2018 р. № 20. С. 11–12. 4. Огудалова К. Фірмовий одяг від дизайнера: чи нараховувати амортизацію. *Все про бухгалтерський облік*. 28 лютого 2018 р. № 20. С. 13–15. 5. Огудалова К. Кругообіг фірмового одягу в ресторані: тонкощі обліку. *Все про бухгалтерський облік*. 28 лютого 2018 р. № 20. С. 9–10.